

Tisková informace

Podklady pro tiskovou konferenci předsedkyně ERÚ Aleny Vitáskové dne 14.11. 2013

1) Výsledky kontrol 183 fotovoltaických elektráren na základě podnětů třetích osob

Speciální kontrolní tým ERÚ dokončil v těchto dnech hloubkovou kontrolu u 183 fotovoltaických elektráren, jejichž prošetření zahájil Energetický regulační úřad v květnu 2013 na základě podnětu solárních asociací, samotných majitelů FVE či ministerstva průmyslu a obchodu. Šlo o velké elektrárny připojené v závěru roku 2010, celkem se kontrola týkala **183 licencí FVE s celkovým instalovaným výkonem přes 645 MW a roční výší podpory asi 9 miliard korun, což činí přibližně 164 miliard korun za celou dobu podpory**. Kontrolovány byly fotovoltaické výroby s instalovaným výkonem nad 1 MW, jejichž licence nabyly právní moci v prosinci 2010.

„Minulý týden jsme odeslali ministerstvu průmyslu a obchodu informaci o ukončení kontroly FVE, které jsme na základě podnětů kontrolovali. Původně se jednalo o 159 udělených licencí, ale postupně se přidaly další podněty, takže konečné číslo kontroly speciálním týmem Rychlé šípky dosáhlo hodnoty 183. Výsledky kontrol byly alarmující a ukazují na vážný problém,“ oznámila předsedkyně ERÚ Alena Vitásková.

Tab. 1: Přehled kontrolovaných licencí

Počet subjektů	Instalovaný výkon MW	Výše podpory v mld. Kč za rok
183	cca 645	9

Tab. 2: Kontrolní zjištění

	Počet	Instalovaný výkon MW	Výše podpory v mld. Kč za rok
Trestní oznámení	56	240	3
Podání na Nejvyšší státní zastupitelství	120	500	7

Cílem kontroly bylo komplexní hodnocení všech podkladů v licenčních spisech, ověření správnosti veškeré dokumentace, pravdivost zejména technologických dat a posouzení souladu s vnitřními normami a pokyny ERÚ.

Nedostatky vykazovaly všechny licenční spisy, asi 60 % všech zjištěných nedostatků bylo klasifikováno jako méně závažné, většinu z nich z možným dopadem do platnosti udělené licence, 12 % jako středně závažné nedostatky a 28 % jako závažné nedostatky. V přibližně v 54 % případů se jednalo o porušení právních předpisů, ve 27 % došlo k porušení vnitřních předpisů a v 19 % nebyly doloženy všechny zákonem stanovené doklady.

Jen přibližně v 8 % z celkového počtu 183 kontrolovaných licencí byla v roce 2010 provedena fyzická kontrola FVE před vydáním rozhodnutí o udělení licence.

Kontrola probíhala v několika fázích:

- kontrola správních spisů,
- technická analýza dat a údajů,
- fyzická kontrola FVE,
- vyhodnocení dílčích výsledků,
- předání výsledků k dalšímu prošetření (interně, Policie ČR, NSZ).

„Z kontrol jednoznačně vyplývá systémové selhání státu. Svou roli v něm hrál mimo jiné Energetický regulační úřad, který bezesporu v minulosti zapříčinil řadu nedostatků. Dalším problémem však zůstává činnost jednotlivých stavebních úřadů, které svým rozhodováním o kolaudacích vytvářely podmínky pro uvedení výroben do provozu. Úplně největším problémem je však skutečnost, že v roce 2010 rozhodovaly o vzniku nároku na podporu pro jednotlivé majitele solárních elektráren distribuční společnosti. Rozhodovací pravomoc tedy nebyla v rukou státu, ale soukromého sektoru,“ uvedla dále Alena Vitásková.

Energetický regulační úřad podle jejích slov pojal také podezření na daňové úniky, protože pozemky pod většinou solárních elektráren nebyly vyňaty z půdního fondu a nebyl tak odveden poplatek za tento správní krok. Rovněž většina trafostanic není evidována v katastru nemovitostí a není za ně vybírána příslušná daň. ERÚ se domnívá, že problém fotovoltaiky je tak velký, že vyžaduje komplexnější řešení a zapojení více ústředních orgánů státní správy do celého procesu.

2) Zjištění týkající se vyplácení podpory kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET)

Energetický regulační úřad (ERÚ) v rámci vlastních zjištění nabyt pochybnosti v souvislosti se správností údajů vykazovaných v oblasti kombinované výroby elektřiny a tepla u zdrojů, kde je klíčovým parametrem pro získání podpory z veřejných zdrojů úspora primární energie (parametr ÚPE).

ERÚ nastavil pro rok 2013 parametry účinnosti tak, aby vysoce účinné zdroje dostávaly vyšší podporu a naopak zdroje s malou účinností nedostávaly podporu vůbec. Výše podpory byla nastavena na základě ÚPE, tento parametr je daný evropskou legislativou a definuje vysoce účinnou kombinovanou výrobu elektřiny a tepla.

Velké zdroje KVET musejí mít ÚPE větší než 10 %, aby nějakou podporu vůbec dostaly. Kromě toho ERÚ nově zavedl další hranici ÚPE nad 15 %, čímž rozdělil kombinovanou výrobu elektřiny a tepla na efektivní a vysoce efektivní zdroje.

Při kontrole výkazů od operátora trhu zjistil pochybnosti ve vykazování parametrů ÚPE a účinnosti. Proto ERÚ předal podnět na Státní energetickou inspekci k okamžitému zahájení kontroly a upozornil operátora trhu na zjištěné pochybnosti. Zároveň si vyžádal podklady od všech subjektů KVET nad 5 MW pro detailnější analýzu.

„Regulátor zjistil na základě kontroly výkazů od OTE a od jednotlivých regulovaných subjektů, že více než třetina výkazů u zdrojů nad 5MW vykazuje jiné hodnoty, než jsme dle

technických parametrů vykazovaných v minulosti očekávali. Proto jsme připravili implementaci kontrolních mechanismů pro operátora trhu a požádali jsme Státní energetickou inspekci o bezodkladné zahájení kontrol,“ sdělila Alena Vitásková.

Hlavním indikátorem zjištění ERÚ byla zvýšená výplata podpory pro jednotlivé typy KVET, kdy velké zdroje nárokovaly výplatu výrazně vyšší, než odpovídalo odhadům ERÚ na základě dosud deklarovaných technických parametrů. Jen od ledna do srpna 2013 tak bylo vyplaceno na podporu KVET přes 1 175 milionů korun. Pokud se prokáže, že regulované subjekty vykazují úsporu primární energie nad 15 %, přestože na to nemají nárok, mohly být neoprávněně vyplaceny podpory ve výši až 200 milionů korun.

3) Bioplynové stanice a zelená měřidla

Další kontrola ze strany ERÚ se týkala oprávněnosti vyplácení vyšší sazby podpory na základě efektivního využití tepelné energie u bioplynových stanic uvedených do provozu v roce 2012. Úřad předal ke kontrole Státní energetické inspekci 116 licencovaných subjektů, z nichž bylo ke konci října zkontrolována většina subjektů a pochybení zjištěno zatím u pěti z nich. ***„Pro nás je výsledek kontroly uspokojujivý. Množství tepelné energie, které zakládá nárok na vyšší podporu, bylo sice vykazováno na základě údajů z měřidel, bohužel ve většině případů měřidla nebyla cejchovaná a zabezpečená proti manipulaci. Opět se tak ukázalo, že problematika tzv. zelených měřidel, na základě jejichž údajů je výrobci vyplácena podpora, se musí legislativně řešit. Dlohodobě upozorňujeme na to, že stát vyplácí veřejné peníze na základě údajů ze snadno zneužitelných měřidel. Legislativní nápravu tohoto stavu máme společně s MPO připravenou,***“ uvedl místopředseda ERÚ Martin Laštůvka.

4) Zjištění v oblasti vykazovaného množství vyrobené energie u fotovoltaických elektráren v roce 2012

V rámci interních analýz vykazovaného množství vyrobené elektrické energie jednotlivými fotovoltaickými elektrárnami Energetický regulační úřad zjistil, že u některých držitelů licencí výroba vysoce překračuje průměrné roční využití instalovaného výkonu. Proto se ERÚ obrátil na Státní energetickou inspekci se žádostí o prověření oprávněnosti vyplácet podporu.

„Identifikovali jsme 233 licencovaných subjektů, jejichž celkový instalovaný výkon činí přes 5 MW a celková vyplacená podpora v roce 2012 pro tyto licencované subjekty byla přes 150,2 milionu korun. Jedná se o další podnět k šetření na SEI, první jsme podali již na začátku léta, kdy jsme identifikovali podezřele vysoké hodnoty u přibližně 1500 subjektů z údajů roku 2011,“ řekla předsedkyně ERÚ Alena Vitásková.

5) Spolupráce regulátorů V4

Stálé fórum energetických regulačních úřadů Visegradské čtyřky ustavili minulý týden v Budapešti představitelé energetických regulačních úřadů České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska. Regulátoři se na základě červnové iniciativy předsedkyně ERÚ Aleny Vitáskové dohodli na společném postupu v rámci Evropské unie a prohloubení spolupráce při propojování energetických sítí, racionální podpoře obnovitelných zdrojů a snižování ceny pro konečné spotřebitele.

„Podstatná část mé návštěvy byla věnována výměně zkušeností při posílení kontroly nad energetickým trhem v zájmu spotřebitelů. Maďarský úřad je nejdéle působícím regulátorem v regionu V4 a jeho postup zejména v oblastech regulace cen distribuce elektřiny a plynu je pro nás velkou inspirací v rámci přípravy nových regulačních pravidel v České republice pro následující roky. Všechny země mají podobné problémy, snažíme se vyhnout hrozbě energetické chudoby, která se na mnoha místech v EU již objevila, musíme se soustředit na silnou regulaci zajišťující stabilitu pro regulované subjekty a ochranu zájmů spotřebitelů, tedy tlak na oprávněné snižování regulovaných cen. Jednoznačně jsme se shodli v prohloubení spolupráce vedoucí k ochraně práv spotřebitelů a snižování cen energií,“
uvedla dále Alena Vitásková.

Jiří Chvojka
Oddělení komunikace ERÚ
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
Tel. 724 060 764, www.eru.cz